					)	S	L	(	)	k	)(	9	S	l	ا	it	t١	/	O	ľ	ľ	Υ	) i	r	1	g	•	k	)	u	S	j	n	ϵ	2	S	S	١	٨	(	3	r	k	g	5ľ	(	)(	e	p	)
	//	//	/	//		/		/		/	/	/	/	/	/		/	/	//	//	//	/	/	/	/	/	/	/		/		/		//	//	//	//	//	//	/	/	/	/	/		/			/	/
/	//	/	/	//	/	/		/		/	/	/	/	/	/		/	/	//	//	//	/																												

Datum: 23/10/2019 Locatie: VAC Gent

AANWEZIGEN

Deelnemers		Projectteam
Norah Thaens Agentschap Binnenlands Bestuur	Frank Steenput <i>Departement Kanselarij en Bestuur</i>	Alvin Demeyer
Frank Ornelis Vlaams Parlement	Daisy Van De Velde Departement Kanselarij en Bestuur	Karl Musschoot
Stephan Vanbossegem Vlaams Parlement	Christel Van Keer Departement Kanselarij en Bestuur	Dimitri Schepers
Gerit Vermeylen Vlaams Parlement	Leslie Goossens Departement Kanselarij en Bestuur	Eveline Vlassenroot
Bram Moenaert Vlaams Parlement	Frederik Vanlaere Departement Kanselarij en Bestuur	Johan Delaure
Raf Buyle Informatie Vlaanderen	Hilde Vantroyen Departement Kanselarij en Bestuur	Michaël Dierckx
Geert Van Grootel Departement Economie, Wetenschap en Innovatie	Bart Decruyenaere Federale Overheidsdienst Kanselarij van de Eerste Minister	Laurens Vercauteren
Wilfried Verrezen Federale Overheidsdienst Justitie	Natan Cox Cognizone	Katrien De Smet
Hendrik Van Haele Vlaamse ICT Organisatie vzw	Alexander De Raymaeker Departement Kanselarij en Bestuur	Yana Van Dorst
Mina Nidlahcen Agentschap Binnenlands Bestuur		Ben De Meester Jean-Charles Quertinmont
		Niels Vandekeybus

Bij wijze van kennismaking deden we 2 opdrachten om van start te gaan met de werkgroep.

- 1) Over de streep: de deelnemers kregen de opdracht om letterlijk "over de streep" te gaan staan in de zaal wanneer ze een stelling wilden bevestigen:
  - Stelling 1: Ik heb al eens meegewerkt aan een OSLO werkgroep.
  - Stelling 2: Ik werk niet voor de Vlaamse overheid.
  - Stelling 3: Mijn proces verloopt hoofdzakelijk op papier.
- 2) Verwachtingen: Via mentimeter konden de deelnemers online hun verwachtingen delen met de groep. Dit was het resultaat:

Figuur: Verwachtingen ingezonden door 21 deelnemers van de werkgroep.

AGENDA VAN DE WORKSHOP

Uur	Wat?
10u – 10u15	Welkom en agenda
10u15 - 10u30	Aanleiding en context
10u30 -10u40	OSLO
10u40 - 10u50	OSLO in de praktijk: LBLOD
10u50 - 11u	URI-strategie
11u - 12u30	Brainstormsessie
12u30 - 13u30	Lunch en consolidatie

1. INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN CONTEXT (zie slides)

Het initiatief voor dit standaardisatietraject komt vanuit het Departement Kanselarij en Bestuur waarbij de doelstelling is om een semantisch model op te stellen voor besluitvorming dat is afgestemd met alle betrokken partijen (Vlaamse overheid, adviesraden, Vlaams Parlement, Federale overheid, Waalse & Brusselse overheid).

De doelstelling is om een datamodel op te stellen dat de basis kan zijn voor het digitaal platform dat de besluitvormingsprocessen van de Vlaamse Regering verder ondersteunt. Met de opzet om dat beheerssysteem te baseren op de principes van linked data, is meteen ook het belang van het datamodel aangegeven. Het datamodel faciliteert immers het semantisch annoteren van de besluitvormingsdata en de documenten, intern, bij de invoer en bij de publicatie. In de mate dat het datamodel universeel genoeg is om alle aspecten te vatten die relevant zijn bij de uitwisseling van informatie, faciliteert het de unieke identificatie en de naadloze uitwisseling van de informatie. Eens ingeburgerd kan op basis daarvan het veelvuldig kopiëren, doorgeven en zoeken naar de juiste versie van documenten vermeden worden. Zo wordt er aanzienlijk tijd gewonnen en is er minder kans op fouten.

Wat regelgeving betreft zijn de verschillende stappen in de besluitvorming belangrijk bij de interpretatie of verdere uitwerking van de finale teksten. In de mate dat die levenscyclus te achterhalen/ te reconstrueren is, wordt de toepassing en aanpassing ervan transparanter. In alle besluitvormingsprocessen gaat het om het uitwisselen van informatie tussen belanghebbenden. Daarmee is gegeven dat om die uitwisseling efficiënter te maken al de betrokken dezelfde begrippen hanteren.

1.2 OSLO (zie slides)

De Vlaamse overheid zet in op een eenduidige standaard voor de uitwisseling van informatie. Het is de bedoeling om te zorgen voor meer samenhang en een betere vindbaarheid van data. Op die manier kan iedereen de gegevens makkelijker gebruiken.

Met OSLO wordt er ingezet op semantische en technische interoperabiliteit. Het standaardiseren van de betekenis van informatie is essentieel om het Vlaanderen Radicaal Digitaal principe 'vraag niet wat je al weet' te realiseren.

De vocabularia en applicatieprofielen worden ontwikkeld in co-creatie met Vlaamse administraties, lokale besturen, federale partners, de Europese Commissie en private partners (ondertussen meer dan 88 auteurs).

Ten slotte werd ook een schaalbaar proces en de methode voor het ontwikkelen, wijzigen van datastandaarden, en het beheren van de levenscyclus van deze standaarden uitgewerkt. Meer

https://overheid.vlaanderen.be/oslo-wat-is-oslo en https://overheid.vlaanderen.be/oslo-oslo-toolkit

1.3 OSLO IN DE PRAKTIJK: LBLOD (zie slides)

Vanuit het project Lokale Besluiten als Gelinkte Open Data is het mogelijk om informatie uit lokale besluiten automatisch uit te wisselen tussen lokale besturen en hogere overheden. Dit maakt dat informatie eenvoudig hergebruikt kan worden, wat zorgt een administratieve lastenvermindering, eenvoudigere beslissingsprocessen en beleidsplanning en daarenboven betere en efficiëntere dienstverlening naar burgers toe.

Doordat deze informatie gepubliceerd worden op het internet en gebruik maakt van de OSLO datastandaarden, zorgt het project ervoor dat gegevens uit lokale besluiten ook herbruikbaar worden voor niet-overheden, zoals burgers, middenveldorganisaties en bedrijven. Op die manier ontstaat een open overheid die transparant haar gegevens ontsluit naar de buitenwereld.

1.4 URI-STRATEGIE (zie slides)

Vanuit de ICEG review group (samenwerkingsakkoord tussen de federale, gewestelijke en gemeenschapsoverheden) wordt er gewerkt rond "open standaarden". In de eerste thematische werkgroep wordt er gekeken naar het thema "URI". Meer informatie zie deze link.

1. Brainstormsessie

2.1 Doel van de brainstormsessie

- Inventariseren van de aspecten van besluitvorming
- Informatienoden en use cases capteren
- Scope verfijnen

2.2 Aanpak

De deelnemers worden in 4 groepen verdeeld. Elke groep start aan een flipchart waar ze één van de vier vooropgestelde thema's (publicatie, bronnen, besluitvorming en adviezen) behandelen. Na een kwartier schuiven de groepen door tot ze elk van de vier thema's behandeld hebben.

Per thema worden de volgende vragen behandeld:

- Wie zijn de betrokken stakeholders?
- Wat willen deze stakeholders gaan doen (use cases)?
- Welke informatie-elementen hebben zij hiervoor nodig?

Ten slotte wordt er ook een blanco flipchart doorlopen met volgende vragen:

- Welke zaken mis ik?
- Welke zaken moeten wij in overweging nemen?

De informatie wordt samengevat in kernwoorden en die worden op de flipcharts aangebracht.

2.3 THEMA 1: PUBLICATIE

STAKEHOLDERS BIJ PUBLICATIE

D	Marilanda adata Pa	
Burgers	Nederlandstalig	
	Anderstalig	
Privésector	Vennootschappen	
	Lokale organisatievormen	
	Juridische sector	Advocaten
		Rechters
		Juristen
	Vertaalbureaus	
	Uitgeverijen	
Overheden	Europese overheid	Europese Commissie
	Vlaamse overheid	Vlaamse Regering
		Vlaams Parlement
		Departementen en
		agentschappen
		Kabinetten
		Administraties
	Federale overheid	
	Andere overheden	
	Lokale besturen	
Platformen	1700	
	Vlaamse Codex	
	Justel	
Belgisch Staatsblad		
Raad van State		
Adviesraden		
Academische wereld		

USE CASES BIJ PUBLICATIE

Provenance	Change logs (wat is er wanneer gewijzigd aan de tekst)	
	Afwijkingen bij her-publicatie/consolidatie (verschillen tussen bron en afgeleide)	
	Transparantie tijdens het proces	
	Publicatie tijdens het proces (bv. In welke fase bevindt het zich)	
	Terminologie en definities	

Verwerking	Vertaling	
	Academische analyse (op die teksten)	
	Studies (impact) van nieuwe regelgeving	
	Consolidaties van wijzigingen doorheen de tijd	
	Databanken (extracties, kopieën)	
	Archivering	
Notificaties en	Wettelijke notificaties (EC,) die	
communicatie	belanghebbenden informeren van genomen	
	beslissingen (en kennisname daarvan)	
	Rechtsgevolgen (rechten en verplichtingen)	
	bekendmaken (juridische tegenstelbaarheid;	
	inwerkingtreding)	
	Informatie specifiek voor doelgroep	Attendering wanneer
		relevant
	Uitvoering wetgeving: nieuwe tekst als vertaling	
	van hogere wetgeving	
	Toepassing wetgeving	
	Doorvloeiing naar websites	
Verwijzing	Betwistingen	
	Wijzigingen	
	Vlaamse regelgeving > federale > Europese	
	Bronnen	
	Aanvoer vanuit parlementen	
	Bron van herhalingen zichtbaar maken	
Automatiserin	Impact/kost van regelgeving	
g	Automatische consolidatie	

INFORMATIE-ELEMENTEN BIJ PUBLICATIE

Granulair vs high level, atomair (bv. Specifiek woord) kunnen
verwijzen zeker interessant.
Metadata
BVR: Beslissingen Vlaamse Regering
Parlementaire stukken
Samenvattingen
Doelgroep
Beoogde doel
Besluit, Wet, Decreet
PDF/doc
(Huis)stijl
Dossier
Rand Informatie

Samenvatting

In het thema publicatie kwamen vele aspecten van publicatie naar boven, zowel tijdens als na het publicatieproces. De eigenlijke publicatie na het besluitvormingsproces valt echter niet binnen de

scope van dit traject. Wel proberen we die elementen op te nemen zodat de aangestipte aspecten en use cases van de publicatie aan het einde van het proces mogelijk zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om de nodige granulariteit in de data voorstelling van een besluit, correcte verwijzingen naar bronnen en in het algemeen voldoende metadata zodat zowel herkomst als concrete impact van regelgeving duidelijk is.

THEMA 2: BRONNEN

STAKEHOLDERS BIJ BRONNEN

Academici	
Magistraten	
Rekenhof	
Inspectie Financiën	
Raad van State	
Hooggerechtshof	
Rechtbanken	
Pers	
Media	
Internationale organen	Europa (richtlijnen!)
	Benelux
	VN
	Europees Hof van Justitie
	Internationaal Hooggerechtshof
Administratie	
Het middenveld	
Belangengroepen (officieel/niet-officieel)	
Sociale partners	
Parlementaire instellingen	Parlement
	Vlaams vredesinstituut
	Kinderrechten commissariaat
	Vreg
	Ombudsman
Volksvertegenwoordigers	
Politieke aanspreekpunten	
Burgers	
Burgerinitiatief	
Industrie (zelf en co-regulerend)	

USE CASES BIJ BRONNEN

Use case van acties in functie van het vinden/raadplegen van bronnen:

Zoeken naar experten	
Overleg	_

Zoeken naar consensus
Versiebeheer
Bewaken, herstellen, zoeken naar stabiele verwijzingen/links
Zich verzekeren van de betrouwbaarheid/authenticiteit van de data
Consolidatie van de wetten (het herschrijven van de wetten <-> coördinatie
(samenbrengen van laatste wijzigingen op een moedertekst)
Pers en actualiteit; verzoeken van het volk onder de aandacht brengen
Besluitvorming die niet aanleiding is voor regelgeving

INFORMATIE-ELEMENTEN BIJ BRONNEN

Bronnen in de parlementaire	Amendementen	
context	Ontwerpen	
	Hoorzittingen	
	Adviezen	
	Consultatie	]
	Interpellaties	]
	Verslagen	
	Criteria	
	Verzoekschriften	
'Vage bronnen' /	Media & Actualiteit	
overeenkomsten	Menselijke bronnen (collega's,	
	)	
	Regelgevingsagenda's	
	Beleidsnota's,	
	regeerakkoorden,	
	Actieplan	
	CAO's	
Begrippenlijsten	Parlementaire begrippenlijst	
Controle documenten	Juridisch	
	Europees	
	Parlementair	
	Gemeente	
Ex ante toestemming		
Databanken (afgeleide en	Reflex	
commerciële, juridische	Urilex	
databanken)	Juridat	
	Justel	
Regelgeving	Bestaande regelgeving	Staatsblad
		Vlaamse
		codex
	Rechtsleer & rechtspraak	
	Revisie vorige regelgeving	]
	EU regelgeving (Europees	
	publicatieblad)	
Statistieken en data		

Standaarden	ISO	
	10.0	

SAMENVATTING

Met het perspectief op de bronnen zien we het potentieel en meerwaarde van het kunnen refereren aan bronnen op een unieke en universele wijze. Regelgeving is bij uitstek een domein waar teksten worden opgesteld als een aanpassing aan een vorige versie (van de wet) of als aanvulling, verbijzondering, enzovoort. Doorheen heel het besluitvormingsproces wordt ook voortdurend weer verwezen naar een bepaalde tekstversie, een update ervan, een advies erop, enzovoort.

Het kunnen refereren op een eenduidige wijze naar een heel specifieke tekst zit in de kern van de besluitvormingsprocessen.

Het hele spectrum aan betrokkenen, van personen tot instellingen, en het hele spectrum aan soort van bronnen dwingt wel tot een keuze om in het kader van dit OSLO-traject een universeel en dus abstract maar toch relevant begrippenkader te kunnen neerzetten.

Gezien de vele betrokkenen is het bij uitstek van belang een degelijke semantiek, begrippenkader, vast te leggen.

THEMA 3: BESLUITVORMING

STAKEHOLDERS BIJ BESLUITVORMING

Vlaamse Regering	Ministerraad	
	Kabinetten	Interkabinettaire
		werkgroep (IKW)
Vlaamse Overheid	Departementen	
	Adviesraden	
	(Betekeningen)	
Vlaams Parlement /		
Parlementair Medewerkers		
Raad van State		
Burgers		
Andere overheden	Europa	
	Federale overheid	
	Steden & Gemeenten	
	NATO-overleg	

Andere internationale	WTO-overleg (World Trade	
organen	Organization)	
	Internationale organisaties	
	(?)	

USE CASES BIJ BESLUITVORMING

Beleid maken	Ontwerp	
	Amendering	
	Ik ben lid van de administratie en ik word	
	gevraagd een Europese regelgeving om te zetten	
	naar een voorstel van Vlaamse regelgeving	
Beleid ondersteunen	Bestaande regelgeving amenderen	
Beleid van nabij opvolgen		
Documenten doorzoeken		
Uniek identificeren van		
besluiten in wording (nu enkel		
gepubliceerde wetten uniek id-		
baar)		

INFORMATIE-ELEMENTEN BIJ BESLUITVORMING

Geproduceerd	Besluiten	
	Regelgeving	
	Wetten	
Geconsumeerd	Advies RvS (Raad van State)	
	Belgisch staatsblad	
	ISO-standaarden (?)	
	Hergebruik van informatie (van eerdere	
	besluitvormingsefforts)	
Meta	Sjablonen	
	Huisstijl	
	Data	Gestructureerd(er)
		(machineleesbaar)
		Automatisch
		uitgewisseld

SAMENVATTING

Het besluitvormingsproces op de verschillende niveaus waarop over regelgeving beslist wordt, van stad tot Verenigde Naties, heeft bepaalde gemeenschappelijke entiteiten en kenmerken. Andere kenmerken kunnen erg verschillen maar zijn daarom niet minder belangrijk.

Het zal zaak zijn een begrippenkader te ontwerpen dat toch de varianten, variaties, afwijkingen, verbijzonderingen en/of uitzonderlingen kan omvatten. En/of dat we een focus vastleggen en er rekening mee houden dat er verbijzonderingen kunnen toegevoegd worden.

THEMA 4: ADVIEZEN

STAKEHOLDERS BIJ ADVIEZEN

Stratagicaha Advisa Daad	
Strategische Advies Raad	
(SAR)	
Syndicaal overleg	
Rechtsleer	
Raad van State (RvS)	
Andere adviesraden	Vlaamse Jeugdraad
	Onderwijskoepels
Paraparlementatire instelling	Ombudsdienst
(PPI)	Kinderrechten
Informele adviesorganen	Boerenbond
Intern advies	Inspectie Financiën (IF)
	BA
	Taal
	Juridisch
	BZ
Rekenhof	
Burgerconsultaties	
Andere overheden	
Overlegcomité	
Minister	
Interkabinetoverleg (IKW)	
Administraties	
Vlaams Parlement	

USE CASES BIJ ADVIEZEN

Regelgeving vormen
Wetgevingstechnisch

Maatschappelijke trends
duiden
Regelgeving wijzigen
Budgettair fiat geven
Vereist advies
Bindend/niet-bindend advies
Subsidiariteitsadvies (EU)
Begroting (EU)

INFORMATIE-ELEMENTEN BIJ ADVIEZEN

Continuüm van artikel of
paragraaf niveau tot een
richtlijn voor advies
Lange termijn / toekomst
RIA / kafta tot kabinet
Besluit
Nota Vlaamse Regering /
Adviesaanvraag
Bevoegdheidsconflict
Juridische correctheid
Beleid
Domeinafhankelijk

SAMENVATTING

Wanneer het thema Adviezen aan bod kwam, werd er aangegeven dat er naast "normale adviezen" ook andere soorten adviezen zijn zoals o.a. akkoorden, standpuntbepalingen, resoluties en arresten van de Raad van State of van het Grondwettelijk Hof. Er zullen bijgevolg ook keuzes moeten gemaakt worden of we deze allemaal opnemen in de scope voor dit traject.

Net zoals bij de andere thema's zien we hier wederom een grote verscheidenheid aan stakeholders die ofwel bepaalde soorten adviezen geven ofwel krijgen en stakeholders die zowel adviezen geven als krijgen zoals bv. de administraties.

Bij de use cases werd er al snel onderscheid gemaakt tussen advies dat bindend is of advies dat nietbindend is maar ook onderscheid tussen advies dat vereist is of niet vereist. Daarnaast kwam ook aan bod dat adviezen niet enkel dienen om regelgeving te vormen of te wijzigen (eerder wetgevingtechnisch) maar dat er ook advies is dat maatschappelijke trends duidt. Dit leidde ertoe dat de informatie-elementen aanwezig in de adviezen gaan van concreet informatie op artikel paragraaf niveau tot eerder een richtlijn voor advies. Er werd ook benadrukt dat de informatie aanwezig in adviezen sterk domeinafhankelijk is.

THEMA X: BLANCO

- Welke zaken mis ik?
- Welke zaken moeten wij in overweging nemen?

Plan om af te stemmen met bestaande kaders
Semantiek: wat is een besluit?
Toegang tot bron
Begrijpbaarheid & transparantie
Verwijzingen/ linken tussen wetten
Proces
Wie beheert/ welke authentieke bron
Duurzaamheid van de afspraken
Scope?
Vertaling
Conflicterende timings bv. E-premier
Wie is er met welk digitaliseringsproces bezig?
Hoe betrekken we onze Waalse collega's?
Hoe betrekken we onze Waalse collega's? Politiek gedragen

SAMENVATTING

Bij de laatste flipchart werd er gepeild naar de zaken die nog ontbraken in de vier behandelde thema's. Wat vooral naar boven kwam is de alignering en afstemming tussen verschillende initiatieven. Zowel op het niveau van de datastandaard zelf (hoe stemmen we af met bepaalde bestaande kaders?) als met de projecten van de betrokken stakeholders (wie is met welk digitaliseringsproces bezig?). Ook transparantie in het beheer van de bronnen en wie er met welke digitaliseringsprocessen bezig is.

CONSOLIDATIE

Na de lunch werd er kort een eerste consolidatie van de input voorgesteld.

CONCLUSIE

Deze eerste werkgroep bevestigt de zeer uitgebreide scope van het traject. Feedback van de deelnemers geeft aan dat het voorgestelde traject erg belastend is voor de agenda's maar ook budgettair. Rekening houdend met deze overwegingen besluiten we om voorlopig te focussen op het proces van besluitvorming. We starten met dit thema en willen landen met een relevant en bruikbaar model in februari. De andere thema's kunnen nog worden opgenomen in vervolgtrajecten.

De eerder gecommuniceerde agenda zal worden aangepast.

- 4 december: 10u-14u30 (1ste werkgroep Besluitvorming) VAC Gent, catering voorzien
- 29 januari: 10u 15u30 (2de werkgroep Besluitvorming) VAC Gent, catering voorzien
- 19 februari: 10u 13u (Plenaire) VAC Gent, geen catering voorzien

VOLGENDE STAPPEN

1. Verslag + feedback

- Verdere feedback die tijdens de werkgroep werd gegeven en die volgt op dit verslag wordt verwerkt tegen de volgende werkgroep.
- O Hoe geef ik feedback?

Er zijn twee mogelijkheden om feedback te geven over dit model:

 Via mail naar <u>alvin.demeyer@vlaanderen.be</u>. Een beschrijving van de vraag, opmerking, ... is voldoende.

of

 Via Github (https://github.com/Informatievlaanderen/OSLO-Discussion/issues) kan een issue aangemaakt worden. In het volgende document staat beschreven hoe dit in zijn werk gaat: https://drive.google.com/open?id=1gaEV7zQfuXzehU0GwvLyn_Ph9bzRmmJ 2

2. Volgende werkgroepen

- Volgende workshop 1.1 Besluitvorming
- Aanpak: Terwijl we tijdens de Business Workshop 'voeling' wilden krijgen met de verschillende thema's; besluitvorming, adviezen, bronnen en publicatie door een brainstorm en het gebruik van use cases, gaan we tijdens de volgende workshops dieper in op de semantische betekenis van dit thema. De eerste workshop rond besluitvorming zal gaan rond het in kaart brengen van een relevant begrippenkader, de onderlinge relaties en de betekenis ervan.

Nu creëren we samen een concreet, tastbaar en presentabel model.

 Vervolg: Na 2 workshops van een bepaald thema, in het eerstvolgend geval 'besluitvorming', wordt er een plenaire sessie voorzien. Tijdens deze sessie worden de resultaten uit de workshop gepresenteerd zodat er nogmaals feedback gegeven kan worden. Het is belangrijk om een universeel, gedragen kader te ontwikkelen. Daarom is het cruciaal van zoveel mogelijk betrokkenen feedback te kunnen inwinnen.

SFEERFOTO'S

